Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Навчально-наукового інституту
«Каразінський інститут міжнародних відносин та
туристичного бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ
_____
«_27 серпня_ 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти другий (магістерський)
галузь знань J Транспорт та послуги
спеціальність J3 «Туризм та рекреація»
освітня програма «Міжнародний туризм та рекреація»
вид дисципліни обов'язкова

Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2026/ 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою Навчально-наукового інституту « Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

від " 27 " серпня 2026 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу Ірина ШАМАРА

Програму схвалено на засіданні кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Протокол № 1 від " 26 " серпня 2026 року

Завідувач кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу _____ Анатолій ПАРФІНЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Міжнародний туризм та рекреація» за другим (магістерським) рівнем

Гарант освітньої програми «Міжнародний туризм та рекреація» за другим (магістерським) рівнем

_____ доц. Поліна ПОДЛЕПІНА
(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від "27" серпня 2026 року № 1

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

_____ доц. Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Виробнича практика є важливим етапом практичної підготовки магістрів спеціальності J3 Туризм та рекреація.

Програма практики є основним навчально-методичним документом, де розглядаються загальні питання організації, проведення та підведення підсумків практики. Терміни і зміст проходження практики визначаються навчальним планом з даного напряму та програмами профілюючих навчальних дисциплін за спеціальністю J3 Туризм та рекерація та регулюються графіком навчального процесу.

1. Опис виробничої практики

Виробнича практика є логічним продовженням навчальних курсів, що розглядають питання організаційної, планово-економічної, маркетингової та управлінської діяльності підприємств туристичної індустрії.

Одним із головних етапів виробничої практики є поглиблення та практичне застосування здобувачами вищої освіти теоретичних знань і професійних компетентностей шляхом ознайомлення з функціональними обов'язками фахівців, організаційною структурою, системою управління та основними напрямами діяльності підприємств туристичної індустрії. Практика передбачає виконання професійних завдань відповідно до фахового спрямування та рівня вищої освіти, набуття досвіду самостійного вирішення професійних і організаційно-управлінських завдань, аналіз технологічних та управлінських процесів, що здійснюються на підприємствах туристичної індустрії різних типів та організаційно-правових форм господарювання. Важливою складовою практики є аналіз результатів діяльності підприємства, оцінювання ефективності організації туристичних процесів, виявлення проблем і перспектив розвитку, а також підготовка обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення його діяльності.

Для студентів заочної форми навчання застосовується технологія імітаційного моделювання, яка надає значних можливостей для вирішення завдань комплексної професійної підготовки майбутніх фахівців у туристичній галузі. Ця технологія є одним із засобів формування професійно-комунікативних умінь в умовах штучно створеного середовища. Це дозволяє студентам легше і швидше адаптуватися в реальних умовах після закінчення навчання при влаштуванні на роботу за фахом.

1.1. Мета виробничої практики

Метою виробничої практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення певного циклу теоретичних

дисциплін, практичних навичок зі спеціальності, ознайомлення безпосередньо в установі, організації, на підприємстві з виробничим процесом, відпрацювання умінь і навичок із майбутньої професії, а також збирання фактичного матеріалу для виконання курсових та дипломних робіт (проектів).

1.2. Основні завдання виробничої практики:

- формування наступних загальних компетентностей:
ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.
ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.
ЗК3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК4. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.
ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

- формування наступних фахових компетентностей:

СК3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях.
СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб’єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.
СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.
СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.
СК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб’єктів туристичного ринку

Додаткові спеціальні (фахові) компетентності, передбачені робочою групою:
СК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією іноземною мовою для вирішення професійних завдань.
СК9. Уміння ефективно формувати свою комунікативну стратегію в контексті міжкультурного професійного середовища

1.3. Характеристика виробничої практики

Кількість кредитів: 5.
Загальна кількість годин: 150.
Обов’язковий модуль.
Семестр: 2.
Вид контролю: залік.

1.4. Заплановані результати виробничої практики

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

РН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

РН4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проєктувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.

РН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

РН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

РН7. Організовувати співпрацю зі стейкголдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

РН8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.

РН9. Розробляти та реалізовувати проєкти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

РН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

РН11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проєктів у сфері туризму і рекреації.

РН12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними дестинаціями на національному, регіональному та локальному рівнях.

РН13. Працювати з іноземними джерелами інформації, розробляти план наукових досліджень та стратегії практичної діяльності

РН14. Використовувати іноземну мову для організації ефективної мовної міжкультурної комунікації на особистому та професійному рівні

2. Зміст та організація проведення виробничої практики

Робочою програмою практики передбачено виконання комплексу типових завдань з організаційної, планово-економічної, маркетингової та управлінської діяльності підприємства, які повинен вміти виконувати бакалавр зі спеціальності J3 Туризм та рекреація.

Загальну організацію практики здійснює керівник практики, призначений завідувачем випускаючої кафедри. Перед початком практики студентам надаються Програма практики та індивідуальне завдання, пояснюється порядок проходження практики і вимоги до складання звітної документації, обов'язково проводиться інструктаж з техніки безпеки. Після закінчення практики студенти складають звіт в порядку, встановленому Програмою практики.

Керівник практики від кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу:

- розробляє та погоджує із завідувачем кафедри тематику індивідуальних завдань на практику;
- до початку практики проводить зі студентами, яких направлено на практику, інструктажі з охорони праці, оформлює відповідні документи;
- узгоджує із керівником практики від бази практики індивідуальні завдання на практику з урахуванням особливостей місця практики;
- видає студентам індивідуальні завдання на практику у строк, установлений Положенням про проведення практики студентів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;
- засвідчує відповідність баз практик критеріям її проведення (шляхом оформлення Протоколу);
- спільно з керівником практики від факультету розробляє проекти наказів про практику;-
- бере участь у розподілі студентів за місцями практики;
- стежить за своєчасним прибуттям студентів до місць практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проведення;
- надає методичну допомогу студентам під час виконання студентами індивідуальних завдань і збирання матеріалів;
- проводить обов'язкові консультації щодо обробки та використання зібраного матеріалу для звіту про практику;
- інформує студентів про порядок подання звітів про практику;
- приймає захист звітів студентів про практику у складі комісії, на підставі чого оцінює результати практики студентів;
- здає звіти студентів про практику на кафедру.

Студенти при проходженні практики зобов'язані:
- до початку практики пройти інструктаж з охорони праці;
- до початку практики одержати від керівника практики від кафедри (групового керівника) направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання тощо) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені робочою програмою практики та вказівками її керівників;
- дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, безпеки життєдіяльності, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку бази практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно виконати програму практики та подати звіт у повному обсязі керівнику практики від кафедри (груповому керівнику практики).

Під час проходження імітаційної практики *студенти заочної форми* навчання отримують підприємства для аналізу, що визначаються керівником. *Студенти денної форми* навчання проходять виробничу практику на туристичних підприємствах м. Харкова або за місцем проживання в інших регіонах України.

По завершенні Виробничої практики *студенти денної форми* навчання подають керівнику:
- характеристику на студента з місця проходження переддипломної практики з загальною оцінкою стажера (за п’ятибальною шкалою). В характеристиці зазначається коло виконуваних робіт, дається характеристика ставлення стажера до виконання обов’язків, зазначається здатність до самостійної роботи. Характеристика підписується керівником підприємства, на якому студент проходив технологічну практику та завіряється печаткою підприємства;
- щоденник практики, підписаний керівником практики від підприємства та завірений на підприємстві печаткою;
- звіт підписаний керівником бази практики в друкованому вигляді.

Студенти заочної форми навчання по закінченню практики надають звіт керівнику практики від кафедри.

3. Вимоги до баз виробничої практики

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна та Положення про проведення практики студентів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, практична підготовка студентів здійснюється на підприємствах і в організаціях різних галузей господарства, науки, освіти, охорони здоров'я, культури, торгівлі і державного управління, а також бази за межами України, за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі робочих навчальних планів і програм практик.

Підприємства, установи та організації, які залучаються для проведення практики студентів, повинні відповідати таким вимогам:

- наявність структур, що відповідають спеціальностям (напрямам підготовки, спеціалізаціям), за якими здійснюється підготовка фахівців в Університеті;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- надання студентам на час практики робочих місць;
- надання студентам права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання робочої програми практики.

Студенти можуть самостійно, за погодженням із керівником практики від кафедри (груповим керівником практики), підбирати для себе базу практики і пропонувати її для використання.

На факультетах можуть бути створені і функціонувати бази практики, що відповідають вимогам наскрізної програми практики та безпечного проходження практики студентів.

4. Індивідуальні завдання практики

Студенти денної та заочної форм навчання перед початком виробничої практики отримують індивідуальне навчально-дослідне завдання, зміст якого визначається з урахуванням профілю підприємства туристичної індустрії, особливостей його діяльності та тематики кваліфікаційної роботи магістра. Індивідуальне завдання передбачає не лише ознайомлення з діяльністю підприємства, а й аналіз, оцінювання та обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення його діяльності.

Студенти денної та заочної форми перед початком практики отримують індивідуальне навчально-дослідне завдання, що має наступну структуру:

1. Організаційно-управлінська характеристика та основні напрями діяльності туристичного підприємства

1.1. Загальна характеристика підприємства та його організаційна структура: назва,

місцезнаходження, рік створення та основні етапи розвитку; організаційно-правова форма та форма власності; основні види економічної діяльності; нормативно-правові засади функціонування; основні напрями діяльності підприємства; основні структурні підрозділи та їх функції; особливості прийняття управлінських рішень; аналіз ефективності організації управління.

1.2. Туристичний продукт та послуги підприємства: характеристика основних туристичних продуктів; структура та склад туристичного продукту; додаткові туристичні послуги; особливості формування та реалізації туристичного продукту; конкурентні переваги та недоліки основних продуктів підприємства.

2. Організаційно-технологічна, маркетингова та цифрова діяльність підприємства

2.1. Формування та реалізація туристичного продукту: основні етапи формування туристичного продукту; технологія створення та комплектації турів; розроблення програм туристичного обслуговування відповідно до потреб споживачів; особливості бронювання та реалізації туристичних послуг; організація документообігу та розрахунків із клієнтами.

2.2. Організація обслуговування клієнтів: основні етапи взаємодії з клієнтами; технології консультування та інформаційного супроводу туристів; робота із запитами, претензіями та відгуками; післяпродажне обслуговування; аналіз якості туристичного обслуговування та рівня задоволеності клієнтів.

2.3. Маркетингова діяльність та цифровізація діяльності підприємства: аналіз цільової аудиторії; основні інструменти маркетингових комунікацій; канали просування та продажу туристичного продукту; рекламна діяльність; використання соціальних мереж та інших цифрових каналів;використання сучасних цифрових технологій та інструментів штучного інтелекту; CRM-системи, системи бронювання; аналіз ефективності маркетингової діяльності.

3. Перспективи розвитку та розробка рекомендацій щодо вдосконалення діяльності підприємства

3.1. Аналіз результатів діяльності підприємства: основні показники діяльності; динаміка та структура реалізації туристичних продуктів і послуг; характеристика клієнтської бази; фактори, що впливають на результати діяльності; аналіз ефективності організації туристичних процесів.

3.2. Виявлення проблем та перспектив розвитку підприємства: визначення основних проблем в організації та управлінні діяльністю підприємства; аналіз проблем формування, просування та реалізації туристичного продукту; визначення перспективних напрямів розвитку підприємства з урахуванням сучасних тенденцій

туристичного ринку та факторів зовнішнього середовища.

3.3. Розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення діяльності підприємства: підготовка обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення організації та управління діяльністю підприємства, туристичного продукту, якості обслуговування клієнтів, маркетингової та цифрової діяльності; розроблення заходів щодо підвищення конкурентоспроможності та ефективності діяльності підприємства.

№ з/п	Етапи роботи	Кількість робочих днів
1.	*Організаційно-управлінська характеристика та основні напрями діяльності туристичного підприємства*	6
1.1.	Загальна характеристика підприємства та його організаційна структура	3
1.2.	Туристичний продукт та послуги підприємства	3
2.	*Організаційно-технологічна, маркетингова та цифрова діяльність підприємства*	6
2.1.	Формування та реалізація туристичного продукту	2
2.2.	Організація обслуговування клієнтів	2
2.3	Маркетингова діяльність та цифровізація діяльності підприємства	2
3.	*Перспективи розвитку та розробка рекомендацій щодо вдосконалення діяльності підприємства*	6
3.1.	Аналіз результатів діяльності підприємства	2
3.2.	Виявлення проблем та перспектив розвитку підприємства	2
3.3.	Розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення діяльності підприємства	2
4.	*Оформлення звіту*	2
	Всього	20

5. Вимоги до звіту з виробничої практики

Після закінчення практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Метою складання звіту є визначення ступеня повноти вивчення об'єкту практики і виконання студентом Програми практики. Звіт повинен показати вміння студента аналізувати роботу конкретної організації. Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів Програми практики та індивідуального завдання.

Звіт про проходження практики має містити:

1. Титульну сторінку
2. Зміст
3. Вступ
4. Основну частину
5. Висновки
6. Додатки (якщо є)
7. Презентацію

Текст звіту набирається на комп'ютері через 1,5 інтервали на стандартних аркушах формату А4 (210*297 мм). Поля: з лівого боку – 30 мм, з правого – 15 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм. Абзацний відступ повинен бути у всьому тексті однаковий – 1,0 см. Шрифт – Times New Roman, розмір – 14 пт, вирівнювання – по ширині.

Таблиці розміщуються в тексті роботи одразу після абзацу, який містить перше посилання на цю таблицю (за винятком великих за обсягом таблиць, які необхідно винести у додатки). Слово «Таблиця» з вказівкою її порядкового номера друкується із вирівнюванням по правому краю, а її назва – на наступному рядку із вирівнюванням по центру.

Схеми, рисунки і діаграми розміщуються в тексті роботи одразу після абзацу, що містить перше посилання на цю схему (рисунок). Нумерація рисунків - наскрізна із використанням арабських цифр. Назва рисунку друкується безпосередньо під ним.

Текст друкується на одній стороні аркушу. Сторінки роботи повинні бути пронумеровані (у правому нижньому кутку аркуша), нумерація наскрізна, починаючи з першої сторінки (на першій сторінці номер не ставиться). Аркуші роботи повинні бути зшиті.

Загальний обсяг звіту – 25-30 сторінок.

Презентація повинна бути виконана у редакторі Microsoft Power Point та має наглядно і вичерпно описувати діяльність туристичного підприємства, та відображати результати виконання індивідуального завдання. Презентація має

допомагати студенту під час захисту звіту, доповнюючи й уточнюючи надані дані. Обсяг презентації – близько 10 слайдів.

6. Підбиття підсумків виробничої практики

Після завершення практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності студента за практику – це подання звіту, підписаного й оціненого керівником бази практики в друкованому вигляді. *Звітування студентів заочної форми* навчання проводиться у закладі вищої освіти згідно розкладу. *Звітування студентів денної форми* навчання приймається на початку осіннього семестру після проходження практики студентами влітку. У разі відповідності звіту вимогам Програми практики, студент допускається до захисту звіту. Якщо звіт виконано не в повному обсязі, матеріали повертаються студенту на доопрацювання.

Звіт разом з іншими документами (щоденник практики, характеристика та ін.), подається на рецензування керівнику практики від кафедри. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником звіт у друкованому вигляді подається на захист. Звіт захищається студентом у комісії, що призначається завідувачем кафедри.

У разі ненадання звіту чи невиконання індивідуального завдання, або одержання незадовільної оцінки за результатами захисту практики, студент має право на повторний захист. Остаточні підсумки практики підводяться на підсумковій звітній конференції студентів. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента. Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри.

7. Критерії оцінювання результатів виробничої практики

Результати Виробничої практики оцінюються на:

- 100-90 балів, якщо студент постійно працював на робочому місці і виконав всі завдання практики, наявна позитивна характеристика керівництва туристичної фірми щодо його роботи, студент вільно володіє матеріалом і відповідає на всі запитання під час захисту результатів практики;
- 70-89 балів, якщо студент постійно працював на робочому місці під час практики, виконав завдання, але робота студента оцінена керівництвом туристичної фірми як недостатньо професійна за позитивної характеристики в цілому, студент володіє матеріалом і відповідає на більшість запитань під час захисту результатів практики;

- 50-69 балів, якщо студент працював на підприємстві, але до нього були претензії з боку керівництва туристичної фірми щодо сумлінності або вчасності виконання доручень, студент орієнтується в матеріалі і відповідає на запитання під час захисту результатів практики;
- 0-49 балів – практика вважається не зарахованою, якщо студент фактично не працював на підприємстві без поважних на це причин, не виконав завдання керівника практики та керівника від туристичного підприємства, характеристика його роботи під час практики за підписом керівника туристичного підприємства відсутня або негативна, студент слабо або зовсім не орієнтується в матеріалі і не відповідає на запитання під час захисту результатів практики.

Критерій оцінювання	Кількість балів	
	Для денної форми навчання	Для заочної форми навчання
Характеристика (оцінка) з бази практики	5	-
Своєчасність здачі звіту на кафедру	5	10
Повнота аналізу і наукова обґрунтованість основного матеріалу звіту та висновків	50	50
Відповідність звіту вимогам щодо оформлення і структури	10	10
Логічність і структурованість доповіді	10	10
Зміст і оформлення слайдів	10	10
Відповіді на запитання комісії	10	10
Разом	**100**	**100**

8. Методи контролю та схема нарахування балів

Поточний контроль здійснюється керівником практики впродовж практики. Підсумковий контроль – у кінці практики методом комплексного оцінювання діяльності студентів за визначеними критеріями.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури

тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих лабораторних, практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Сумарна оцінка за практику виставляється за такою системою.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90–100	зараховано
70-89	
50-69	
0-49	не зараховано

9. Рекомендована література

1. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/324/95-вр
2. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19.
3. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності : постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 991. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/991-2015-п.
4. Про захист прав споживачів : Закон України від 10.06.2023 № 3153-IX. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/3153-20
5. Про затвердження Правил користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг : наказ Державної туристичної адміністрації України від 16.03.2004 № 19. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0413-04.
6. Брич В. Я. Туроперейтинг : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2023. 276 с.
7. Кифяк В. Ф. Організація туризму : навч. посіб. Чернівці : Книги-ХХІ, 2022. 344 с.
8. Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 368 с.
9. Якименко-Терещенко Н. В., Александрова В. О., Жадан Т. А. Туризм і рекреація : бакалаврський курс : навч. посіб. для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація». Ч. 1 / за заг. ред. Н. В. Якименко-Терещенко. Харків : НТУ «ХПІ», 2023. 573 с.

Допоміжна література

10. Fusté-Forné F., Wolf E. (eds.). Contemporary Advances in Food Tourism Management and Marketing. London : Routledge, 2023. 266 p.
11. Kaefer F. Sustainability Leadership in Tourism: Interviews, Insights, and Knowledge from Practice. Cham : Springer, 2022. 640 p. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-05314-6.
12. Marques J., Marques R. P. (eds.). Digital Transformation of the Hotel Industry: Theories, Practices, and Global Challenges. Cham : Springer, 2023. 262 p. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-31682-1.
13. Ndhlovu E., Dube K., Shereni N. C. (eds.). Tourism and Hospitality for

Sustainable Development. Volume One: Technological Innovations and Development Realities. Cham : Springer, 2024. 228 p. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-63069-9.

14. Rocha Á., Montenegro C., Pereira E. T., Victor J. A. M., Ibarra W. (eds.). Management, Tourism and Smart Technologies: ICMTT 2024 Volume 1. Cham : Springer, 2025. 555 p. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-74825-7.
15. Vujicic M. D., Kasim A., Kostopoulou S., Chica Olmo J., Aslam M. (eds.). Cultural Sustainable Tourism. Cham : Springer, 2022. 264 p. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-07819-4.

ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕОЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

16. Державне агентство розвитку туризму України. Офіційний вебсайт. URL: https://www.tourism.gov.ua/.
17. Державне агентство розвитку туризму України. Плани та звіти діяльності ДАРТ. URL: https://www.tourism.gov.ua/plans-and-report.
18. Державне агентство розвитку туризму України. Публічний звіт Голови Державного агентства розвитку туризму України Наталі Табаки за 2025 рік. URL: https://tourism.gov.ua/blog/publichniy-zvit-golovi-derzhavnogo-agentstva-rozvitku-turizmu-ukrayini-natali-tabaki-za-2025-rik.
19. Eurostat. Tourism statistics. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/web/tourism.
20. OECD. OECD Tourism Trends and Policies 2026. Paris : OECD Publishing, 2026. 328 p. DOI: https://doi.org/10.1787/3fd3cd75-en.
21. OECD. Tourism. URL: https://www.oecd.org/en/topics/tourism.html.
22. UN Tourism. Tourism Data Dashboard. URL: https://www.unwto.org/tourism-data/tourism-dashboard.

10. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії обставин непоборної сили освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:
– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
– дистанційно на платформі Moodle проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 30% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.
В разі заборони відвідування ЗВО та інших установ студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) пройти та захистити звіт з практики **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Виробнича практика», режим доступу: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6407